

Hodowla królików rasowych w PZHGRiDI w latach 2008-2009

Hodowcy królików od wielu lat są obecni w Polskim Związku Hodowców Gołębi Rasowych i Drobego Inwentarza (w dalszej części stosowane są skróty: Polski Związek, PZ lub PZHGRiDI). Łatwiejsze bywa zakładanie i prowadzenie lokalnego stowarzyszenia, gdy łączy się siły hodowców rasowych gołębi, drobiu i królików. Hodowcom kilku gatunków też jest łatwiej, gdy należą do jednej organizacji. Dla widzów ciekawsze są wystawy o większej różnorodności zwierząt. Te, a także inne przyczyny sprawiały, że obecność królików w PZ stawała się w ostatnich latach coraz bardziej widoczna i wymagała poważnego potraktowania.

Formalnie króliki pojawiły się w Statucie PZ z dnia 15 czerwca 2008 r., który mówi „*PZHGRiDI jest Związkiem stowarzyszeń hodowców gołębi, drobiu, królików i innych zwierząt hobbystycznych posiadających osobowość prawną (...)*” (Statut PZHGRiDI, § 2). Wraz z wpisaniem królików do Statutu podjęta została także decyzja o zmianie nazwy Polskiego Związku, w której ostatni człon „Drobie Ozdobnego” zamieniono aktualnym „Drobego Inwentarza”. Obecność królików w PZ zostanie także podkreślona w nowym logo Związku.

Na takich podstawach hodowcy królików wspierani przez Zarządy PZ ubiegłej oraz obecnej kadencji mogli prowadzić starania o przyjęcie do Sekcji Królików Europejskiej Federacji, co nastąpiło 23 maja 2009 r. Dzięki temu króliki z polskich hodowli mogły być prezentowane na 26. Europejskiej Wystawie w Nitrze na Słowacji¹. Dla części hodowców udział w wystawie był możliwy także dzięki wsparciu PZ, który pokrył koszty transportu zwierząt.

Te pierwsze kroki postawione na gruncie europejskim wprowadzają hodowlę królików w PZ w obszar dalszych możliwości. Hodowcy mogą z powodzeniem walczyć o trofea, tytuły i doświadczenia na wystawach międzynarodowych. Dla sędziów przywieziono z Nitry zaproszenie do udziału w szkoleniu dla sędziów europejskich z Sekcji Królików EF, które odbędzie się w kwietniu 2010 r. w Pradze.

Z Nitry przywieziono także kolejną propozycję będącą jednocześnie wyzwaniem. Od kilku lat Komitet ds. Wzorca Królików przygotowuje nowe wydanie wzorca europejskiego. Z tego powodu w ostatnich latach nalegano, by kraje członkowskie dostarczały opisy, wzorce i fotografie dawnych i nowych ras krajowych. Wydanie nowego, kompleksowego wzorca europejskich ras królików zaplanowano na 2011 r. Ideą EF, przedstawioną przez Dieter'a Plumanns'a, szefa Sekcji Królików, jest publikacja wzorca w językach wszystkich krajów członkowskich, w tym także w języku polskim. W kosztach tego przedsięwzięcia mogłaby uczestniczyć EF. Wyzwaniem dla polskich hodowców królików byłoby przetłumaczenie wzorca na język polski. Czasu jest niewiele, a możliwość wykorzystania tej szansy zależy od zdolności do współpracy i połączenia sił wielu hodowców i wielu organizacji w kraju.

Króliki w PZHGRiDI – stan na styczeń 2010 r.

Do Polskiego Związku należy obecnie około 70 stowarzyszeń rozmieszczonych na terenie całego kraju, o łącznej liczbie ponad 3000 członków. Wśród tych 70 stowarzyszeń jest przynajmniej 11, o których wiadomo na pewno, że są w nich hodowane króliki rasowe, a takich, których nazwy wskazują na obecność królików jest znacznie więcej. Na przełomie 2009 i 2010 r. chęć przyłączenia się do PZHGRiDI wyraziło kilka kolejnych związków.

Hodowla królików pod parasolem PZ stawia przed związkami członkowskimi konieczność opracowania i przyjęcia wspólnych postanowień w zakresie spraw hodowlanych, wzorców ras, zasad oceny królików, organizacji wystaw, czy współpracy hodowców w ramach klubów. Konstruowanie tych postanowień wymaga uwzględnienia następujących okoliczności:

¹ Na tej wystawie prezentowali króliki także polscy hodowcy nie zrzeszeni w PZHGRiDI, co jest niezgodne z punktem 8.5 Statutu EF, który brzmi „*Wystawcy uczestniczący w europejskich pokazach muszą być zrzeszeni w organizacjach narodowych*”. Władze PZHGRiDI nie podjęły w tej sprawie interwencji u władz EF mając na uwadze ideę łączenia związków hodowców królików, a także tradycję kontaktów między hodowcami spoza PZHGRiDI, a hodowcami słowackimi, którzy wystawę zorganizowali.

- zróżnicowanie poziomu i popularności hodowli królików w różnych regionach kraju, wymaga takich zasad organizacji, które zachęcą hodowców i związki do udziału w PZ i dadzą im możliwość rozwoju,
- aktualne kierunki i zasady hodowli obowiązujące w sąsiednich krajach (z których sprowadza się do Polski wiele zwierząt hodowlanych), jak i w Europejskiej Federacji, dla której jednym z celów jest ujednolicenie wzorców w obrębie poszczególnych ras,
- wpływ regulacji prawnych związanych z dobrostanem zwierząt na hodowlę,
- potrzeby i możliwości związane z takimi wyzwaniami, jak ratowanie, czy uszlachetnianie polskich ras (polski biały, popielniański biały), czy tworzeniem nowych krajowych ras,
- zmieniające się proporcje w kierunkach prowadzenia hodowli królików rasowych - potrzeba „dostarczenia mięsa”, a potrzeby związane z kulturą czasu wolnego, rekreacją, sportem,
- i inne.

Hodowla królików w PZHGRiDI wiąże się obecnie z koniecznością prowadzenia dokumentów hodowlanych takich, jak karty krycia, czy rejestr młodych królików. Zasady, a także celowość ich prowadzenia częściowo już są, lub będą w przyszłości prezentowane na stronach internetowych PZ - www.pzhgridi.pl (szukaj w: *Dokumenty do pobrania*).

Aktywność sędziów ds. oceny królików będzie koordynowana przez Kolegium Sędziów PZHGRiDI. W Polsce w ciągu ostatnich 4 lat odbyły się tylko dwa egzaminy sędziowskie, których inicjatywa przynajmniej częściowo wypłynęła ze strony Kolegium Sędziów PZHGRiDI. W kraju istnieje wiele regionów, w których brak sędziów. W tym celu zamierzone jest przygotowanie szkoleń oraz egzaminów w oparciu o opracowany *Regulamin dla kandydatów na sędziów*.

W opracowaniu znajduje się także *Regulamin wystaw królików w PZHGRiDI*.

Koszty związane z hodowlą królików w ramach PZHGRiDI

Ponieważ podstawą współpracy, do której zachęca PZ jest otwartość i przejrzystość poniżej przedstawione są zasady finansowania Związku (wg stawek na lata 2008 - 2010).

Wszyscy członkowie stowarzyszeń należących do Polskiego Związku płacą roczną składkę w wysokości 16 zł. W ramach tej składki hodowcy otrzymują kwartalnik pt. *Biuletyn PZHGRiDI*.

Oплата za rejestrację królików, która wynosi 40 gr / 1 sztukę zasila budżet PZ. Jej wysokość została obliczona na podstawie kosztów obrączek rodowych dla gołębi i drobiu. Koszt obrączki wynosi 70 gr. Z tej kwoty około 30 gr otrzymuje producent, a około 40 gr zasila budżet PZ.

Stąd kwota 40 gr, która zasila budżet PZ. Koszt „produkcji” tatuażu hodowcy królików ponoszą kupując sprzęt do znakowania, materiały eksploatacyjne (tusze, środki dezynfekcji) lub ewentualnie opłacając koszty dojazdu i usługi tatuomistrza.

Potwierdzeniem wniesienia opłaty rejestracyjnej jest dla hodowcy pieczęć rejestratora na karcie krycia (a także w rodowodzie królika). Rejestrator pobiera opłatę rejestracyjną na podstawie ilości królików w karcie krycia i na jej podstawie wypełnia *Rejestr młodych królików*, którego kopię potwierdzoną pieczęcią związkową i podpisem odsyła na koniec sezonu raz z potwierdzeniem przelewu bankowego do *Centralnego Rejestru Królików PZHGRiDI*.

Koszty, jakie hodowcy ponoszą z tytułu składek członkowskich i innych opłat w macierzystych związkach, są wewnętrzną sprawą związków.

Podsumowując – koszt członkostwa w PZHGRiDI równa się 16 zł plus 40 gr pomnożone przez ilość rejestrowanych zwierząt (np. rejestracja 100 królików wynosi 40 zł).

Z opłat ponoszonych przez hodowców na rzecz PZ finansowana jest działalność Związku, która obejmuje: delegacje krajowe i zagraniczne m.in. dla członków zarządu związane z działalnością na rzecz związku, koszty organizacji spotkań władz związku, kolegiów sędziowskich, szkoleń itp., koszty przygotowania i publikowania materiałów informacyjnych, szkoleniowych i eksploatacyjnych, organizacji wystaw, transportu, koszty wynikające z umów realizowanych na rzecz Związku itp.

Dlaczego warto łączyć wysiłki związków zajmujących się hodowlą królików?

Każde większe przedsięwzięcie, a szczególnie przedsięwzięcie społeczne, hobbystyczne wymaga zaangażowania energii, czasu i kompetencji wielu osób oraz środków finansowych. Działające dotąd w Polsce organizacje hodowców królików pokazały, że są w stanie sprawnie i efektywnie działać w swoich społecznościach lokalnych, organizować ciekawe wystawy i popularyzować hodowlę królików rasowych.

Prowadzenie hodowli królików rasowych wymaga jednak także przygotowania odpowiedniego zaplecza w postaci ustalonych, czytelnych i jednakowych dla wszystkich reguł: aktualizowanych wzorców ras, w oparciu o które hodowcy prowadzą hodowlę, a sędziowie ocenę; systemu szkoleń dla sędziów, który zapewni, że zwierzęta będą oceniane wg jednolitych i mających rzetelne podstawy kryteriów; materiałów informacyjnych dla hodowców; a także programu hodowlanego dla poszczególnych ras królików, w tym także dla ras zagrożonych utraceniem lub zupełnie nowych, których hodowla świadczyłaby o wysokiej kulturze hodowlanej ich twórców i środowiska hodowców.

Oto najważniejsze problemy, którymi dziś nikt w Polsce nie zajmuje się w sposób szerzej zorganizowany.

Wzorzec ras

Polski *Wzorzec królików* opracowany przez Centralną Stację Hodowli Zwierząt w Likwidacji (CSHZ) w roku 2000 jest już stary. Od wielu lat nie można go nigdzie kupić. Na tle wzorców innych krajów prezentuje się ubogo i anachronicznie. Ogólne postanowienia związane z oceną są szczątkowe. Brakuje w nim wzorców wielu ras hodowanych obecnie w Polsce, choćby ras miniaturowych. Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt, które zastąpiło CSHZ, nie przejawia oznak zainteresowania nowym projektem wzorca. Działalność wielu niezwiązanych ze sobą stowarzyszeń hodowlanych pokazała, jak dotąd, że pojedyncze organizacje nie są w stanie przygotować nowego, będącego na czasie wzorca.

Pewne szanse daje dziś członkostwo PZHGRiDI w Europejskiej Federacji - by z nich w pełni skorzystać potrzebne jest dalsze jednoczenie się organizacji hodowców królików.

Sędziowie

Nadawaniem uprawnień sędziom do oceny królików zajmowało się w Polsce KCHZ. Przynajmniej od czterech lat KCHZ nie zorganizowało z własnej inicjatywy żadnego kursu ani egzaminu. Z wolna rozwija się zorganizowana dzięki inicjatywom społecznym hodowla królików rasowych niezależna od tej państwowej instytucji. Kształcenie nowych sędziów jest koniecznością. W wielu regionach kraju nie ma ich w ogóle. Do realizacji tego potrzebna jest jednak współpraca wielu związków. W kwietniu 2010 r. sędziowie z PZHGRiDI staną przed szansą udziału w szkoleniu dla sędziów europejskich. Ich zadaniem będzie przywieźć metody szkoleniowe i przekazać je innym. Połączenie sił w ramach PZHGRiDI nie tylko daje szansę na rozwój, ale z każdym kolejnym związkiem tę szansę zwiększa. Jeśli nikt nie zatroszczy się o wyszkolenie sędziów, to kto będzie oceniał króliki za 10 lat?

Komitet ds. wzorca

Im większa fantazja, bardziej wyrafinowane gusta hodowców, tym częściej na wystawach pojawia się problem ras królików, których nie ma w polskim wzorcu. Sędziowie radzą sobie z tym lepiej, albo gorzej oceniając na podstawie wzorców zagranicznych. A na czym ma oprzeć pracę hodowlaną hodowca? Tymczasem w niektórych przypadkach brakuje nawet polskich nazw dla tych ras (na kartach ocen zdarzają się wpadki, jak „karzełek baran francuski”). Nie ma aktualizacji,

poprawiania błędów, nie ma ujednoliconych zasad oceny, nie ma materiałów szkoleniowych itd. Europejska Federacja wyciąga ku polskim hodowcom gotowy projekt wzorca europejskiego. Czy znajdzie się zespół ludzi, którzy będą umieli profesjonalnie zrobić z tego użytek? Sędziowanie, to nie tylko ocena królików na wystawie – sędziowanie, to między innymi aktywność w ramach kolegów sędziowskich, czy komitetów ds. wzorców, i przenoszenie wiadomości dalej, do hodowców.

Kluby

PZHGRiDI posiada opracowane zasady tworzenia klubów hodowców, sprawdzone przez kolegów zajmujących się hodowlą gołębi rasowych. Aktualnie w Polsce nie działa żaden klub hodowców królików. Wielu hodowców poświęca swoim zwierzętom wiedzę, czas i pieniądze. Niestety, są rozsiani po związkach, którym brak formalnych rozwiązań umożliwiających tworzenie klubów. Kluby dają wiele możliwości, których się u nas praktycznie nie docenia. W październiku 2009 r. Niemcy zorganizowali spotkanie klubu hodowców królików rasy podpalany. Zjechali miłośnicy tej rasy z Francji, Austrii, Belgii, Holandii. Padła propozycja, by do współpracy zaprosić kolegów z klubów w Polsce... Niestety, nie ma u nas klubów.

Powyższe zagadnienia, to tylko wybrane przykłady zadań, które wymagają współpracy środowisk hodowców królików, przyjęcia jednolitych reguł i ustaleń. Tak się złożyło, że współpraca organizacji hodowców królików w ramach PZHGRiDI zaczęła odnosić widoczne sukcesy. Wiele z tych sukcesów to zasługa otwartości kolegów z PZHGRiDI hodujących inne zwierzęta niż króliki, oraz kolegów z Europejskiej Federacji. Nadarza się okazja na rozwój i dobrze byłoby jej nie zmarnować.

Wystarczy niewielki wysiłek oparty na współpracy wielu osób i organizacji, a efekty mogą być owocne.

Tomasz Orłowski